

memo aan de gemeenteraad

aan de gemeenteraad
dossiernummer 7189
onderwerp Openbare, rolstoeltoegankelijke toiletten

van het college van burgemeester en wethouders
datum 16 mei 2023

memo

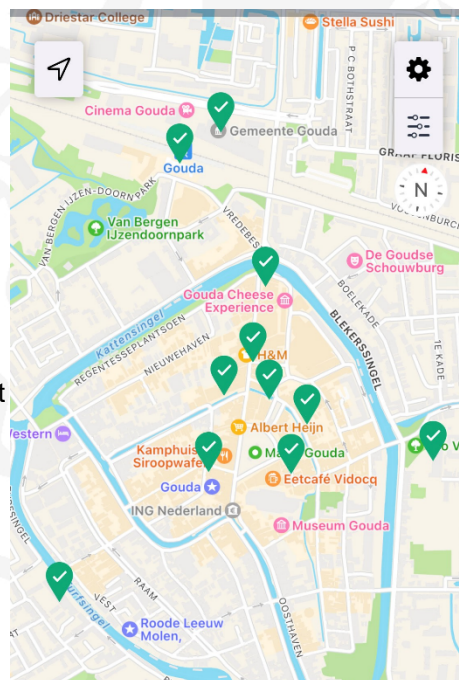
In de raadsvergadering van 23 februari 2022 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen met de vraag aan het college om:

- ondernemers te stimuleren zich aan te melden bij de HogeNood-app;
- beleid te ontwikkelen voor voldoende openbare- en rolstoeltoegankelijke toiletten conform de normen van de toiletalliantie;
- de Goudse Cliëntenraad (GCR) en de Goudse Adviesraad voor mensen met een beperking (GAB) hierbij te betrekken;
- de ambitie uit te spreken om in 2023 minimaal 50 plaatsen hoger op de ranglijst van toiletvriendelijkste gemeenten te behoren.

Aanleiding voor de motie was een onderzoek van Gouda Vitaal en de Goudse Adviesraad voor mensen met een Beperking. Hieruit bleek dat gegevens over de beschikbaarheid van toiletten van Gouda in de HogeNood-app niet klopten. Volgens de app zouden er 9 openbare toiletvoorzieningen in de binnenstad zijn waarvan 7 rolstoeltoegankelijk, terwijl het winkelgebied volgens het onderzoek van Gouda Vitaal en de GAB beschikte over 8 toiletten waarvan er 2 toegankelijk waren met een rolstoel of scootmobiel.

Beschikbaarheid toiletten

De beschikbaarheid van de toiletten in de HogeNood-app is sindsdien geactualiseerd: in het kernwinkelgebied zijn nu 7 toiletten beschikbaar via de app. Het rolstoel-toegankelijke toilet op de Markt was tot voor kort niet zichtbaar in de app. Inmiddels heeft de gemeente een zilveren licentie voor de HogeNood-app afgesloten, waardoor ook dit rolstoeltoegankelijke toilet vindbaar is in de app. Met de Chocoladefabriek (Klein Amerika 20) meegerekend zijn er drie rolstoel-toegankelijke toiletten beschikbaar. Voor deze toiletten moet wel worden betaald. Kanttekening is dat de beschikbaarheid van een aantal toiletten in het kernwinkelgebied sterk afhangt van de openingstijden van winkels: dit betekent dat bezoekers van het kernwinkelgebied 's avonds, op zondag en maandagochtend dus zijn aangewezen op het (rolstoeltoegankelijke) toilet aan de Markt.

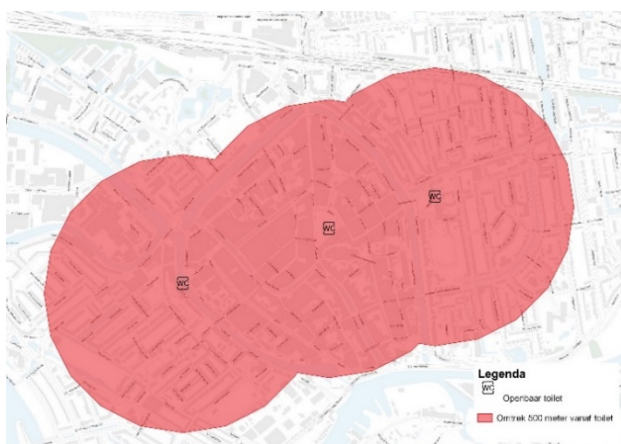

Figuur 1: beschikbaarheid toiletten HogeNood-app

Wel is het openbare toilet in de Chocoladefabriek – net buiten de singel – van maandag tot en met zondag open van 10.00 uur tot en met 20.00 uur. Rondom het station Gouda zijn daarnaast twee rolstoeltoegankelijke toiletten aanwezig (NS-station en Huis van de Stad). In het gebied rondom de Go Stores (6 waarvan 2 rolstoeltoegankelijk) en in/rondom winkelcentrum Bloemendaal (4 waarvan 1 rolstoeltoegankelijk) zijn in verhouding ook voldoende openbare toiletten aanwezig. Alleen in het winkelcentrum Gouda Goverwelle is maar één toilet (niet rolstoeltoegankelijk) aangemeld bij de HogeNood-app.

Toiletalliantie

De Toiletalliantie, een koepelorganisatie die zich sterk maakt voor voldoende openbare/opengestelde toiletten in Nederland, pleit ervoor dat in stadscentra en recreatiegebieden als parken om de 500 meter een toilet moet zijn. Aan deze norm voldoet de gemeente Gouda door de strategische ligging van het toilet op de Markt en het overlappende bereik van de toiletten in de Garensponnerij en de Chocoladefabriek (afbeelding 2). Alleen de Nieuwe Veerstal valt buiten het bereik van het toilet op de Markt.

Afbeelding 2: dekking toilet Markt, Garensponnerij en Chocoladefabriek

De Toiletalliantie publiceert daarnaast ieder jaar een ranglijst van toiletvriendelijkste gemeenten in Nederland en weegt daarbij zes indicatoren mee:

- Aantal inwoners per toilet (max. 300 punten)
- Toegankelijkheid: urinoirs krijgen minder punten dan zittoiletten; (rolstoel)toegankelijke toiletten krijgen de meeste punten (max. 300 punten)
- De spreiding over de gemeente (max. 150 punten)
- Het aantal openbare toiletten ten opzichte van het aantal opengestelde (max. 100 punten)
- Het beleid van de gemeente (max. 100 punten)
- De mogelijkheid om zelf gegevens kunnen toevoegen aan de HogeNood-app (0 of 50 punten)

De gemeente Gouda daalde op de ranglijst tussen 2020 en 2021 met 38 plekken, maar steeg in 2022 met 7 plekken. Daarbij moet gezegd worden dat de verschillen tussen gemeenten buiten de top 50 erg klein zijn waardoor mutaties weinig zeggen. Om goed op deze ranglijst te scoren is meer nodig dan alleen voldoen aan de 500 meter-richtlijn. Het aantal openbare (rolstoeltoegankelijke) toiletten afgezet tegen het aantal inwoners is het meest van invloed is, los van de daadwerkelijke behoefte hieraan. Omdat het ook afhangt van de inzet van andere gemeenten, is niet te zeggen hoeveel extra toiletten Gouda in de HogeNood-app moet aanmelden om te stijgen op de ranglijst.

Jaar	2020	2021	2022
Positie Gouda	117	155	148

Tabel: Gouda op de ranglijst toiletvriendelijkste gemeente van Nederland

Relevante ontwikkelingen en genomen acties

De Goudse Cliëntenraad heeft in april 2020 de toegankelijkheid en spreiding van openbare toiletten onder de aandacht van de gemeenteraad gebracht, grotendeels op basis van dezelfde argumenten als in de motie die 23 februari 2022 met een meerderheid is aangenomen. Ook toen bleek de informatie in de HogeNood app niet te kloppen over de toegankelijkheid van de toiletten voor mensen met een rolstoel of scootmobiel. Een concreet verzoek was dan ook om de informatie over openbare (rolstoeltoegankelijke) toiletten beter kenbaar te maken, bijvoorbeeld door deze informatie toe te voegen aan de GoudaWijzer. Dit is inmiddels gebeurd. Ook op WelkomInGouda.nl staat informatie over de beschikbaarheid van openbare toiletvoorzieningen via de HogeNood-app. Daarnaast heeft de gemeente inmiddels een Zilveren Licentie afgesloten bij stichting de HogeNood. Hiermee kan de gemeente onbeperkt openbare toiletten aanmelden bij de HogeNood-app en krijgt het extra ondersteunende middelen (zoals stickers voor ondernemers) om de bekendheid van de app én van de toiletvoorzieningen in de stad te vergroten.

Een ander punt indertijd had betrekking op de toegankelijkheid van de toiletten, specifiek het toilet aan de Markt (op marktdagen). De gemeente heeft hier nadrukkelijk aandacht voor. Helaas is de praktijk soms weerbarstig, bijvoorbeeld doordat mensen onbedoeld obstakels neerzetten.

Verder noemt het Meerjarenprogramma Binnenstad van de gemeente en de Samenwerkende Binnenstadondernemers Gouda (SBG) het vergroten van het aanbod van opengestelde toiletten van horeca, winkels en culturele instellingen in de app van stichting Hoge Nood als één van de acties voor de periode 2022 – 2026. De gemeente en de centrummanager brengen de HogeNood-app en de mogelijkheid om toiletten toe te voegen regelmatig onder de aandacht bij ondernemers in de binnenstad. Bijvoorbeeld op bijeenkomsten, in gesprekken met ondernemers en via het informatieplatform Chainnels. Daarbij wijzen we ondernemers ook op de noodzaak om juiste informatie over de toiletten aan te leveren (zoals de toegankelijkheid voor mindervaliden). Wat deze inzet oplevert blijft deels afhankelijk van de ondernemers in de binnenstad. Gezien de bereidwilligheid van horecaondernemers in andere steden (zoals Leiden en Alphen aan de Rijn) en de beperkte aanwezigheid van toiletvoorzieningen van Goudse horeca uit de binnenstad in de HogeNood-app lijkt hier nog winst te boeken.

Ook onderzoekt de gemeente wat het zelf kan bijdragen aan het vergroten van het aanbod van de toiletvoorzieningen in Gouda. In de Goudse Hout is afgelopen jaar een nieuw, rolstoeltoegankelijk toilet gerealiseerd door de Groenalliantie (alleen toegankelijk in vorstvrije periodes van het jaar). Momenteel loopt een verkenning naar de mogelijkheid om een inpandige fietsenstalling te realiseren in de binnenstad (Nieuwe Markt e.o.) in combinatie met een mindervalidentoilet. Gouda heeft ook diverse sportparken met toiletten in de kleedkamers of kantines die in beheer liggen bij verenigingen. De gemeente zal hen benaderen met de vraag of zij hun toiletten beschikbaar willen stellen in de HogeNood-app. Daarnaast heeft Gouda gemeentelijke sporthallen en het Groenhovenbad, die overdag bemenst zijn door Sport.Gouda: deze toiletvoorzieningen zijn recentelijk aan de HogeNood-app toegevoegd nu de gemeente die mogelijkheid heeft (door aanschaf van de Zilveren Licentie). Uitzondering zijn de toiletten in gymzalen van scholen: deze zijn alleen bedoeld voor leerlingen. In het Stadhuis wordt in het kader van de herbestemming en bijbehorende verbouwing ook voorzien in beter toegankelijke, nieuwe toiletten.

De GCR en Goudse Adviesraad voor mensen met een Beperking (GAB) zijn betrokken bij de totstandkoming van dit memo. Aanvullende informatie vanuit GCR en GAB zijn ook aanleiding geweest om nogmaals zorgvuldig te toetsen of de hierboven genoemde informatie in de praktijk ook klopt. Dit betekent dat door de coördinator Binnenstad op verschillende momenten bezoeken zijn afgelegd aan toiletlocaties in de stad. De GCR en GAB spreken de hoop uit dat in de toekomst nog een extra rolstoeltoegankelijk, openbaar toilet gerealiseerd kan worden in het centrum.

Conclusie

De gemeente Gouda voldoet door het rolstoeltoegankelijke toilet op de Markt in de binnenstad aan de 500 meternorm van de Toiletalliantie. Gezien de toiletvoorzieningen aan de rand van de binnenstad (NS-station, Huis van de Stad, Cultuurhuis Garenspeerij en Chocoladefabriek Gouda) is hier in principe genoeg aanbod in de toiletvoorzieningen. Onze ambitie is echter groter; in de toekomst komt er (met de verwachte realisatie van een inpandige fietsenstalling in de binnenstad) een extra rolstoeltoegankelijk toilet bij. Daarmee zal echter niet automatisch een hogere plek in de ranglijst van

toiletvriendelijkste gemeenten in Nederland worden bereikt. Voor de korte termijn blijven we, samen met de SBG, ondernemers wijzen op de mogelijkheid hun toiletvoorzieningen aan de HogeNood-app toe te voegen. Daarnaast zetten we in op meer toiletten bij sportverenigingen en andere locaties zodat ook buiten het centrum van Gouda mensen niet lang hoeven te zoeken naar een openbaar toilet. Daarbij gaat extra aandacht uit naar Gouda Goverwelle.